

ΑΡΙΘΜΟΣ : 71/2018
ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Η

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από το Δικαστή Κωνσταντίνο Λιανό, Εφέτη,
και τη Γραμματέα Χαραλαμπία Στάθη.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ **δημόσια στο ακροατήριό του, τους 22 Σεπτεμβρίου 2017, για να δικάσει τους υποθέσεις μεταξύ:**

Α' ΕΦΕΣΗ

ΤΩΝ ΕΚΚΑΛΟΥΝΤΩΝ-ΕΝΑΓΟΜΕΝΩΝ: 1)ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ που εδρεύει στη στην

πλατεία και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Πρόεδρο του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ναού, που παραστάθηκε ΔΙΑ του πληρεξουσίου δικηγόρου του ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, με Α.Μ. 004051 του Δ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ και 2)

κατοίκου που παραστάθηκε ΜΕΤΑ του πληρεξουσίου δικηγόρου του ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, με Α.Μ. 004051 του Δ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΤΩΝ ΕΦΕΣΙΒΛΗΤΩΝ - ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ: 1),

2)

και 3)

κατοίκων απάντων

και που

εκπροσωπήθηκαν, βάσει ΔΗΛΩΣΕΩΣ του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ, από την πληρεξούσια δικηγόρο τους ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΕΣΗ, με Α.Μ. 002818 του Δ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Β' ΕΦΕΣΗ

ΤΩΝ ΕΚΚΑΛΟΥΝΤΩΝ - ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ: 1).

2)

και 3)

που

εκπροσωπήθηκαν, βάσει ΔΗΛΩΣΕΩΣ του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ, από την πληρεξούσια δικηγόρο τους ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΕΣΗ, με Α.Μ. 002818 του Δ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΤΩΝ ΕΦΕΣΙΒΛΗΤΩΝ-ΕΝΑΓΟΜΕΝΩΝ: 1)ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

που εδρεύει στη στην
πλατεία και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Πρόεδρο
του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ναού, ,

που παραστάθηκε ΔΙΑ του πληρεξουσίου δικηγόρου του
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, με Α.Μ. 004051 του Δ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ και
2) κάτοικου

που παραστάθηκε ΜΕΤΑ του πληρεξουσίου δικηγόρου του
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, με Α.Μ. 004051 του Δ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Οι ενάγοντες, με την υπ' αριθμ. εκθ. καταθ. 17678/2013 αγωγή τους ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ζήτησαν ό,τι ανέφεραν σ' αυτήν. Το Δικαστήριο εξέδωσε την υπ' αριθμ. 11119/2016 οριστική απόφασή του με την οποία δέχθηκε εν μέρει την αγωγή. Κατά της απόφασης αυτής παραπονούνται οι εκκαλούντες με τις υπ' αριθμ. εκθ. καταθ. 1552/12-4-2017 και 1561/13-4-2017 εφέσεις τους ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου.

Κατά τη συζήτηση των υπόθεσεων και κατά την εκφώνησή τους από τα σχετικά πινάκια στη σειρά τους ο πληρεξούσιος δικηγόρος των εκκαλούντων (της α' έφεσης)-εφειβλήτων (της β' έφεσης) παραστάθηκε στο ακροατήριο και αναφέρθηκε στις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσε. Αντίθετα ο πληρεξούσιος δικηγόρος των εφεσιβλήτων (της α' έφεσης)-εκκαλούντων (της β' έφεσης) δεν παραστάθηκε στο ακροατήριο αλλά κατέθεσε μονομερή δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, όπως ισχύει και προκατέθεσε προτάσεις.

**ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**

Οι κρινόμενες από 13-4-2017 (αρ. εκθ. καταθ. 1561/13-4-2017) και 10-4-2017 (αρ. εκθ καταθ. 1552/12-4-2017) εφέσεις κατά της υπ' αριθ. 11119/2016 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, η οποία εκδόθηκε μετά την εκδίκαση της από 1-7-2013 (αρ. εκθ. καταθ. 17678/8-7-2013) ανωνύμης που έλαβε ξύριση στις 7-11-2014, κατά τη προσήκουσα τακτική διαδικασία αντιμωλία των διαδίκων, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του παρόντος δικαστηρίου, πρέπει να ενωθούν και να συνεκδικασθούν, λόγω της προφανούς συναφείας τους, καθόσον με την ένωση και συνεκδίκαση τους αφενός μεν διευκολύνεται η

διεξαγωγή της δίκης, αφετέρου δε επέρχεται μείωση των εξόδων (αρθρ. 31, 246, 524 παρ.1 ΚΠολΔ). Οι εφέσεις ασκήθηκαν νομοτύπως και εμπροθέσμως εισάγονται δε αρμοδίως προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος (Μονομελούς) Εφετείου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 19 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 παρ.2 του ν 3995/2011 (ΦΕΚ 165/25-7-2011 τεύχος Α'), που εφαρμόζεται στην προκείμενη υπόθεση, καθόσον ασκήθηκαν μετά την ισχύ του ως άνω νόμου, συγκεκριμένα δε ασκήθηκαν αντιστοίχως την 13-4-2017 και 12-4-2017. Πρέπει επομένως, οι (συνεκδικαζόμενες) εφέσεις να γίνουν τυπικά δεκτές και να ερευνηθούν ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων τους, κατά την ίδια ως και πρωτοδίκως διαδικασία, (αρθ. 533 παρ. 1 ΚΠολΔ), εφόσον για το παραδεκτό αυτών έχει κατατεθεί από τους εκκαλούντες στη γραμματέα του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου το παράβολο που προβλέπεται από τη διάταξη παρ. 4 του άρθρου 495 ΚΠολΔ, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν 4055/2012 (ΦΕΚ Α'51/12-3-2012) με έναρξη ισχύος την 2-4-2012 (βλ. επισημείωση της γραμματέας στο δικόγραφο των εφέσεων περί της κατάθεσης του με αριθμό 8299364/ ΔΟΥ Α'Θεσ/νίκης/ 13-4-2017 ηλεκτρονικού παραβόλου και του με αριθμό 12987717195706120040 ηλεκτρονικού παραβόλου, αντίστοιχα.

Με την από 1-7-2013 (αρ. εκθ. καταθ. 17678/8-7-2013) αγωγή τους, κατ'εκτίμηση του περιεχομένου της, οι ενάγοντες, όπως παραδεκτά διόρθωσαν αυτήν με δήλωση της πληρεξουσίας δικηγόρου τους που καταχωρήθηκε στα πρακτικά και με τις έγγραφες προτάσεις τους, εκθέτουν ότι ο αποθανών αγιογράφος υπήρξε ο δημιουργός του έργου της αγιογραφίας – τοιχογραφίας που αναπαριστά την Πλατυτέρα των ουρανών και κοσμεί την κόγχη του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού του ενός πρωτότυπου έργου υψηλού επιπέδου δημιουργικής εργασίας και καλλιτεχνικής ικανότητας του ανωτέρω, λόγω της τεχνοτροπίας του καλλιτέχνη (ποικιλίας των μορφών και περιεχομένων που έχει προσλάβει η απεικόνιση αυτής της παράστασης), αλλά και της τεχνικής και των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν. Ότι η αγιογράφηση του ως άνω έργου ανατέθηκε από τον πρώτο των εναγομένων δυνάμει του από 12-09-1995 συμφωνητικού που υπογράφηκε μεταξύ χους. Ότι μετά το θάνατο ίου

στις 09-09-2005, ο τελευταίος κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου από την πρώτη των εναγόντων, σύζυγο του εν ζωή, και από τους δεύτερο και τρίτη των εναγόντων, τέκνα του, οπότε και απέκτησαν αυτοί, λόγω κληρονομικής διαδοχής, την πνευματική ιδιοκτησία (περιουσιακό και ηθικό δικαίωμα) όλου του έργου του ως άνω αρχικού δικαιούχου. Ότι περί τα τέλη του μηνός Σεπτεμβρίου του έτους 2011, κατά την προσέλευση της πρώτης εξ' αυτών στον Ιερό Ναό του

επ'

ευκαιρίας της μεταφοράς του Ιερού Λειψάνου του από τον ομώνυμο Ιερό Ναό της οι ενάγοντες διαπίστωσαν ότι στο ως άνω έργο της παράστασης της Πλατυτέρας των Ουρανών έχουν επιζωγραφιστεί και αλλοιωθεί τα πρόσωπα της Παναγίας, του Χριστού και των δύο αγγέλων που πλαισιώνουν αυτούς, καθώς και μεγάλο μέρος των ενδυμάτων τους, όπως ειδικότερα εκτίθεται στο αγωγικό δικόγραφο, χωρίς τη δική τους άδεια. Ότι ο πρώτος των εναγομένων, μετέπειτα κύριος του υλικού φορέα του έργου, ανέθεσε στον δεύτερο των εναγομένων - αγιογράφο να προβεί στις ανωτέρω ενέργειες, με υποτιθέμενο σκοπό τη συντήρησή του, παρά το γεγονός ότι αυτό δεν είχε υποστεί ουδεμία φθορά, κατά παράβαση της νόμιμης διαδικασίας που απαιτούσε προηγούμενη γνωμοδότηση της Επιτροπής Έργων της Τεχνικής Υπηρεσίας της Εκκλησίας (Τ.Υ.Ε.) και αναρμοδίως, διότι ο δεύτερος των εναγομένων δεν είχε εμπειρία και τεχνική κατάρτιση ως συντηρητής αγιογραφιών. Ότι ο δεύτερος των εναγομένων, χρησιμοποιώντας μέσα και υλικά που είναι ασύμβατα με το σκοπό της συντήρησης, προέβη στην επικάλυψη των μορφών του έργου και στην επιζωγράφιση νέων μορφών στη θέση τους, με αποτέλεσμα την ολοκληρωτική παραμόρφωση και τη διαστρέβλωση της ταυτότητας και της καλλιτεχνικής φύσης του πρωτότυπου και εκτιθέμενου σε δημόσια θέα εικαστικού έργου μοναδικής ενσωμάτωσης του

. Ότι η διατήρηση της υπογραφής του

στο επιζωγραφισμένο -

αλλοιωμένο έργο δημιουργεί στο μέσο θεατή την πεπλανημένη πεποίθηση ότι αποτελεί δικό του δημιούργημα. Ότι με την ως άνω παράνομη και υπαίτια συμπεριφορή τους οι εναγόμενοι προσέβαλλαν το ηθικό δικαίωμα του

στο ως άνω έργο που περιήλθε στους ενάγοντες, την μνήμη αυτού και την ποιότητα και την αξία της καλλιτεχνικής του δημιουργίας, προκαλώντας τους ηθική βλάβη. Με βάση το ιστορικό αυτό ζητούν, με βάση τις διατάξεις περί προστασίας της πνευματικής

ιδιοκτησίας, άλλως επικουρικά με βάση τις διατάξεις των άρθρων 57, 59 και 60 του Α.Κ. σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 914 και 932 του Α.Κ., μετά από παραδεκτό περιορισμό του καταψηφιστικού αιτήματος της αγωγής εν μέρει σε αναγνωριστικό με δήλωση της πληρεξούσιας δικηγόρου τους που καταχωρήθηκε στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης και με τις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσαν να αναγνωριστεί το ως άνω δικαίωμα τους, να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να παραλείπουν κάθε προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας του στο μέλλον, με απειλή σε βάρος εκάστου εξ' αυτών χρηματικής ποινής 5.000,00 ευρώ, να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι, ευθυνόμενοι εις ολόκληρον, να καταβάλουν σε Καθέναν εξ' αυτών, ως χρηματική ικανοποίηση της ηθικής τους βλάβης, το ποσό των 30.000 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της αγωγής και μέχρι την εξόφληση, να αναγνωρισθεί ότι οι εναγόμενοι υποχρεούνται, ευθυνόμενοι εις ολόκληρον, να καταβάλουν σε καθέναν εξ' αυτών, ως χρηματική ικανοποίηση της ηθικής τους βλάβης, το ποσό των 50.000 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της αγωγής και μέχρι την εξόφληση και να καταδικασθούν οι εναγόμενοι στα δικαστικά τους έξοδα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στη διάταξη του όρθρου 63Β του Ν. 2121/1993. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, η οποία έκαμε εν μέρει δεκτή την αγωγή, αναγνώρισε το ηθικό δικαίωμα των εναγόντων επί του έργου της αγιογραφίας, υποχρέωσε τους εναγομένους να παραλείπουν κάθε προσβολή του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας των εναγόντων επί του έργου της αγιογραφίας, απείλησε σε βάρος εκάστου των εναγομένων χρηματική ποινή 2.000 ευρώ υπέρ των εναγόντων για κάθε παραβίαση της αμέσως ανωτέρω διατάξεως και υποχρέωσε τους εναγόμενους, ευθυνόμενους εις ολόκληρον, να καταβάλλουν σε καθένα εκ των εναγόντων το ποσό των 5.000 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση της ηθικής τους βλάβης, νομιμοτόκως κατά της αποφάσεως αυτής παραπονούνται με τις υπό κρίση εφέσεις τους, οι διάδικοι, για τους αναφερόμενους σε αυτές λόγους, που ανάγονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου καθώς και σε κακή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητούν, με την πρώτη έφεση, οι εναγόμενοι – εκκαλούντες την εξαφάνιση της εκκαλούμενης ώστε να απορριφθεί η αγωγή των εφεσίβλητων

καθ'ολοκληρίαν, οι δε ενάγοντες – εκκαλούντες, με τη δεύτερη έφεση, την εξαφάνιση της εκκαλούμενης, προκειμένου να γίνει καθ'ολοκληρίαν δεκτή η αγωγή τους.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 του Ν. 2121/1993 "Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα" (Φ.Ε.Κ. 25 Α'/04-03-1993), οι πνευματικοί δημιουργοί με τη δημιουργία του έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία που περιλαμβάνει ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα), σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1, ο δημιουργός ενός έργου είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου. Στο άρθρο 2 ορίζεται ότι ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις με κείμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα, με μουσική ή χωρίς, τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτικά έργα και οι λιθογραφίες, οι εικονογραφήσεις κ.λ.π. Εννοιολογικό στοιχείο του έργου, ως αντικειμένου πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι η πρωτοτυπία του, ήτοι η στατιστική του μοναδικότητα, η οποία αποτελεί έκφραση της προσωπικότητας του δημιουργού. Κατ' άλλη διατύπωση, πρωτοτυπία είναι η κρίση ότι, κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους, κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο ή ότι αυτό παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο "δημιουργικού ύψους", κάποια απόσταση δηλαδή από τα ήδη γνωστά ή αυτονόητα. Το αν ένα πνευματικό δημιούργημα είναι και πρωτότυπο έργο ή όχι αποτελεί πραγματικό ζήτημα, υποκείμενο σε απόδειξη (βλ. ΑΠ 537/2010, ΕφΑΘ 1567/2014 τράπεζα νομικών πληροφοριών "ΝΟΜΟΣ"). Εξάλλου, τα δικαιώματα αυτά (ηθικό και περιουσιακό) περιλαμβάνουν τις εξουσίες που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4. Σύμφωνα με το άρθρο 4: "1. Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό, ιδίως τις εξουσίες: ... β) της αναγνώρισης της πατρότητας του πάνω στο έργο και ειδικότερα την εξουσία που απαιτεί στο μέτρο του δυνατού τη μνεία του ονόματος του, στα αντίτυπα του έργου του και κάθε δημόσια

χρήση του έργου του ή αντίθετα να κρατάει την ανωνυμία του ή να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο, γ) της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης, περικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό, ... 3. Το ηθικό δικαίωμα είναι ανεξάρτητο από το περιουσιακό δικαίωμα και παραμένει στο δημιουργό, ακόμα' και μετά τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος". Σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2, το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων και μόνο μετά το θάνατο του δημιουργού, περιέρχεται στους κληρονόμους του, που οφείλουν να το ασκούν σύμφωνα με τη θέληση του δημιουργού, εφόσον τέτοια θέληση έχει ρητά εκφρασθεί. Κατά δε το άρθρο 65 παρ. 1 και 2 του Ν. 2121/1993, σε κάθε περίπτωση προσβολής ή επαπειλούμενης προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ο δημιουργός μπορεί να αξιώσει κατά περίπτωση την αναγνώριση του δικαιώματος του, την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον, ενώ όποιος υπαίτιως προσέβαλε την πνευματική ιδιοκτησία άλλου υποχρεούται σε αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης. Οι προαναφερόμενες αξιώσεις από την υπαίτια και παράνομη προσβολή του πνευματικού δημιουργήματος δύνανται να ασκηθούν σωρευτικά (βλ. ΑΠ 649/2013, ΑΠ 1369/2011, ΕφΠειρ 752/2014 τράπεζα νομικών πληροφοριών "ΝΟΜΟΣ"). Χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης δικαιούται και ο δημιουργός, ανεξαρτήτως εάν έχει μεταβιβάσει το περιουσιακό δικαίωμα επί του έργου, καθώς διά της παράνομης και υπαίτιας προσβολής προσβάλλεται το ηθικό δικαίωμά του επί του έργου (βλ. ΕφΠειρ 752/2014 ό.π., ΕφΑΘ 6520 /2008, ΕφΘεσ711 /2008 τράπεζα νομικών πληροφοριών "ΝΟΜΟΣ"). Με τη συγκεκριμένη διάταξη ενσωματώνεται στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας βασικά η ρύθμιση του άρθρου 914 του Α.Κ., καθώς και οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των άρθρων 57 εδ. γ', 59, 60 εδ. β' και 932 του ίδιου κώδικα. Η προσβολή απόλυτου και αποκλειστικού δικαιώματος όπως το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας συνιστά πράξη παράνομη και εφόσον γίνεται υπαίτια, συνιστά αδικοπραξία συντρεχούσης. Και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παράνομης πράξης και της ζημίας, επειδή ενέχει αφ' εαυτής εναντίωση προς την αποκλειστική εξουσία του δικαιούχου. Δηλαδή το γεγονός της επέμβασης δημιουργεί και την παράνομη πράξη κατ' άρθρ. 914 του Α.Κ. και την ειδική διάταξη του

άρθρου 65 του Ν. 2121/1993. Γενικά ως παράνομη προσβολή ισχύει κάθε πράξη που επεμβαίνει στις εξουσίες (ηθικές ή περιουσιακές) του δικαιούχου και γίνεται χωρίς την άδειά του, χωρίς να συντρέχει άλλος λόγος που αίρει τον παράνομο χαρακτήρα της προσβολής. Το άρθρο 65 του Ν. 2121/1993 αποτελεί ειδική διάταξη σε σχέση με το άρθρο 914 του Α.Κ., το οποίο εφαρμόζεται, όπου η ως άνω ειδική διάταξη αφήνει κενά και στο βαθμό που δεν είναι ασυμβίβαστη η ανάλογη εφαρμογή με το νομοθετικό πνεύμα που διέπει τις διατάξεις των άρθρων 63 επ. του Ν. 2121/1993. Η υπαιτιότητα του υπόχρεου, τα στοιχεία της οποίας ορίζονται από τη διάταξη του άρθρου 330 του Α.Κ., κατά την οποία απαιτείται δόλος ή αμέλεια αυτού, απαιτείται μόνο για την αξίωση αποζημίωσης, ενώ η ίδια η πράξη της προσβολής συνεπάγεται και το παράνομο (βλ. ΑΠ 649/2013 ό.π.). Επειδή η επέμβαση στο δικαίωμα είναι κατ' αρχήν πράξη παράνομη, ο δικαιούχος δεν οφείλει να αποδείξει το γεγονός ότι η προσβολή έγινε χωρίς την άδειά του ή ότι συντρέχει άλλος λόγος άρσης του Παρανόμου. Η ίδια, δηλαδή, η φύση του απόλυτου δικαιώματος καθιερώνει ένα οιονεί μαχητό τεκμήριο ότι κάθε πράξη προσβολής που γίνεται χωρίς τη συναίνεση ή άδεια του δικαιούχου, είναι παράνομη και εκείνος, ο οποίος αρνείται τη συνδρομή της προσβολής, οφείλει να το αποδείξει. Τεκμαίρεται, επομένως, η παρανομία της επέμβασης στο απόλυτο και αποκλειστικό δικαίωμα και ο εναγόμενος προσβολέας που αρνείται τη συνδρομή της προσβολής, θα πρέπει να ισχυριστεί κατ' ένσταση και να αποδείξει τα γεγονότα, που αποκλείουν τον παράνομο χαρακτήρα της προσβολής (βλ. ΕφΑΘ 1567/2014 ό.π., ΕφΠατρ 1145/2007 τράπεζα νομικών πληροφοριών "ΝΟΜΟΣ"). Τέλος, κατά τη σαφή έννοια της διατάξεως του άρθρου 71 του Α.Κ., το νομικό πρόσωπο ευθύνεται από τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων που το αντιπροσωπεύουν, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και δημιουργεί υποχρέωση αποζημιώσεως. Το υπαίτιο πρόσωπο ευθύνεται επιπλέον εις ολόκληρον. Η διάταξη του άρθρου 71 του Α.Κ δεν είναι αιτιοτελής, γιατί για την εφαρμογή της, προϋποτίθενται να επιβάλλεται υποχρέωση αποζημίωσης από κάποιον άλλο ειδικό κανόνα (βλ. ΑΠ 25/2000 Ελληνη 2000. 713). Παρόλο ότι η διάταξη του άρθρου 71 του Α.Κ. κάνει λόγο για υποχρέωση αποζημίωσης, στο πεδίο εφαρμογής της εμπίπτουν και άλλες έννομες συνέπειες που

προβλέπουν κανόνες του Αστικού Δικαίου όπως και η υποχρέωση για άρση προσβολής απόλυτων δικαιωμάτων . Ακόμη, το άρθρο 932 ΑΚ ορίζει ότι σε περίπτωση αδικοπραξίας (914 ΑΚ) ανεξάρτητα από την αποζημίωση για περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά τη κρίση του, χρηματική ικανοποίηση , λόγω ηθικής βλάβης, για τον παθόντα προσβολή της υγείας, της τιμής ή της αγνείας του ή τον στερηθέντα την ελευθερία του. Έτσι, από την προαναφερόμενη διάταξη (932) παρέχεται στο Δικαστήριο η δυνητική ευχέρεια κατά την ελευθέρα εκτίμηση του (ΑΠ 115/2012 ΝοΒ 60.1213, ΑΠ 668/2011 ΕλλΔνη 52.1336, ΑΠ 352/2010 ΝοΒ 58.2253), όπως , ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, που τίθενται από το διάδικτο υπόψη του και με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, επιδικάζει ή όχι χρηματική ικανοποίηση, αν κρίνει, ότι επήλθε στον αδικηθέντα ηθική βλάβη, καθορίζοντας συγχρόνως και το ποσό, που θεωρεί εύλογο (ΟΛΑΠ 13/2002 ΕλλΔνη 43.694, ΑΠ 115/2012 ΝοΒ 60.1213, ΑΠ 668/2011 ΕλλΔνη 52.1336, ΑΠ 352/2010 ΝοΒ 58.2253, ΑΠ 1053/2004 ΕΕΝ 2005.71, ΑΠ 1256/2004 ΕλλΔνη 45.1349) και χωρίς την υπαγωγή του ππορίσματος σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου, είτε ευθέως είτε εκ του πλαγίου (ΑΠ 65/2013 ΝΟΒ 61.1861). Η επιδίκαση της χρηματικής, λόγω ηθικής βλάβης, ικανοποίησης, προϋποθέτει σημαντική προσβολή της προσωπικότητας, γι'αυτό και ο Δικαστής, για το σχηματισμό της αξιολογικής του κρίσης, οφείλει να εκτιμήσει όλα τα υπόψη και για τη συγκεκριμένη περίπτωση περιστατικά, ειδικότερα δε την έκφανση της προσωπικότητας, κατά της οποίας στρέφεται η προσβολή, τη βαρύτητα του ππαίσματος του υπαιτίου, τον τόπο, χρόνο και διάρκεια της προσβολής, το επάγγελμα, την κοινωνική και οικονομική κατάσταση των μερών και την τυχόν δημοσιότητα της προσβολής και την συμπεριφορά του υπευθύνου μετά την αδικοπραξία (βλ. Γεωργιάδη εις Γεωργιάδη / Σταθόπουλο, ΑΚ IV αρθρ. 932, αρ. 22 επ. σελ. 819, ΑΠ 1735/2009 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 47/2010, ΑΠ 133/2006 ΕλλΔνη 47.470, ΑΠ 1256/2004, ΕφΑΘ 3498/2011 ΕλλΔνη 53.778). Εξάλλου, το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, εισάγοντας ως νομικό κανόνα την «αρχή της αναλογικότητας» , επιβάλλει σε όλα τα κρατικά όργανα, συνεπώς και τα δικαιοδοτικά, κατά τη στάθμιση των εκατέρωθεν δικαιωμάτων και υποχρεώσεων , να λαμβάνουν υπόψη τους την εκάστοτε

αντιστοιχία μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του σκοπού που επιδιώκεται εκάστοτε (ΟΛΑΠ 9/2015 ΝΟΜΟΣ, ΟΛΑΠ 43/2005, ΑΠ 1141/2013 Αρμ 2014.1116, πρβλ και ΕΔΔΑ: Berger κατά Γαλλίας, απόφ. της 3-12-2002). Έτσι, σε περίπτωση προσδιορισμού του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, το δικαστήριο, δεν πρέπει μεν να υποβαθμίζει την απαξία της πράξεως επιδικάζοντας χαμηλό ποσό, όμως συγχρόνως δεν πρέπει, με ακραίες εκτιμήσεις, να καταλήγει σε εξουθένωση του ενός μέρους και αντίστοιχο υπέρμετρο πλουτισμό του άλλου, διότι τούτο υπερακοντίζει το σκοπό που επεδίωξε ο νομοθέτης, ήτοι την αποκατάσταση της τρωθείσας διά της αδικοπραξίας κοινωνικής ειρήνης (ΑΠ 132/2006 Αρμ 2006.757).

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 335, 338, 339 και 340 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι το δικαστήριο για να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση συνεκτιμά ελεύθερα όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι για την απόδειξη των ισχυρισμών τους (ΑΠ 134/2006 Δ 2006.681, ΑΠ 214/2006, ΑΠ 159/2006 ΕΣυγκΔικ 2006.351, ΑΠ 1068/2012 ΑρχΝ 2004.70) και αποφασίζει κατά συνείδηση αν οι ισχυρισμοί είναι αληθινοί, μπορεί δε να αποδώσει στις καταθέσεις των μαρτύρων του ενός διαδίκου μεγαλύτερη βαρύτητα και αξιοπιστία από τις καταθέσεις των μαρτύρων του ετέρου των διαδίκων (ΑΠ 615/2003 ΕλλΔνη 45.1415) και έχει μεν την υποχρέωση σύμφωνα με τις πτο πάνω διατάξεις και εκείνες του άρθρου 93 παρ. 3 του Συντάγματος να αιτιολογήσει την απόφαση του, να αναφέρει δηλαδή τους λόγους που το οδήγησαν στο σχηματισμό της δικανικής του πεποιθήσεως, όχι όμως και να κάνει ειδική μνεία για καθένα από τα αποδεικτικά μέσα που επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι για άμεση ή έμμεση απόδειξη (ΑΠ 1068/2002 Αρχ Ν 2004.70) και να αιτιολογήσει ειδικά καθένα εξ αυτών (ΑΠ 1503/2012 ΝοΒ 61.2013), αλλά αρκεί η γενική μνεία των κατ'είδος αποδεικτικών μέσων που λήφθηκαν υπόψη (ΑΠ 92/2013 ΝοΒ 61.1866), δεν υπάρχει δε ανεπάρκεια αιτιολογιών, όταν η απόφαση περιέχει συνοπτικές αλλά πλήρεις αιτιολογίες (ΑΠ 446/2012 ΝΟΒ 60 1950).

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως που εξετάσθηκαν ενόρκως στο ακροατήριο του ως άνω Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου και περιλαμβάνονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως του, τα οποία νομότυπα

μετ' επικλήσεως προσκομίζονται, εκτιμώμενες καθεμία χωριστά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ανάλογα με τον τρόπο γνώσεως και το βαθμό αξιοπιστίας καθενός από αυτούς (μάρτυρες), όλα γενικώς τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα από τους διαδίκους έγγραφα, μεταξύ των οποίων η επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από τους εναγομένους αρ. 2727/6-11-2014 ένορκη βεβαίωση ενώπιον του Ειρηνοδίκη Θεσσαλονίκης, ληφθείσα μετά νόμιμη κλήτευση των αντιδίκων των (βλ. τις αρ. 2483^{ε'}/3-11-2014, 2485^{ε'}/3-11-2014 και 2484^{ε'}/3-11-2014 εκθέσεις επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης

), και η , ομοίως, από τους εναγομένους επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από 4-9-2017 τεχνική έκθεση του συντηρητή έργων τέχνης και αρχαιοτήτων που το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα είτε για συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων εφόσον έχει επιτραπεί το εμμάρτυρο μέσον της αποδείξεως (άρθρ. 336 περ. 3, 339 και 395 ΚΠολΔ), από όσα συνομολογούνται από τους διαδίκους, σε συνδυασμό με τα διδάγματα της κοινής πείρας, που λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο (άρθρο 336 παρ. 4 του ΚΠολΔ, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο πρώτος των εναγομένων , νόμιμα εκπροσωπούμενος, ανέθεσε στον αγιογράφο και ο τελευταίος εκτέλεσε μεταξύ άλλων, κατά το έτος 1995, τις εργασίες αγιογραφήσεως της κόγχης του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού του Αγίου

. Στα πλαίσια της ως άνω συμφωνίας αναθέσεως εργασιών, ο δημιούργησε την τοιχογραφία της

Πλατυτέρας των Ουρανών Παναγίας, απεικονίζοντας αρχικά μόνο την Παναγία βαστάζουσα τον Ιησού, ενώ σε μεταγενέστερο χρόνο του ανατέθηκε και προσέθεσε εκατέρωθεν αυτής τους δύο Αρχαγγέλους, Μιχαήλ και Γαβριήλ, όπως είθισται θεματολογικά. Πρόκειται για ένα πρωτότυπο έργο που έχει στατιστική μοναδικότητα, αποτελώντας έκφραση της προσωπικότητας του φιλοτεχνήσαντος αυτό καλλιτέχνη και της τεχνοτροπίας του. Ο απεβίωσε στις 09-09-2005

χωρίς να αφήσει διαθήκη και κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου από την πρώτη των εναγόντων, σύζυγο του εν ζωή, και από τους δεύτερο και τρίτη των εναγόντων, τέκνα του, οι οποίοι δεν αποποιήθηκαν την επαχθείσα σ' αυτούς κληρονομιά και απέκτησαν λόγω κληρονομικής διαδοχής την

πνευματική ιδιοκτησία (περιουσιακό και ηθικό δικαίωμα) όλου του έργου του. Κατά τον μήνα Σεπτέμβριο του έτους 2011, ενώψει της υποδοχής στον ως άνω Ναό των ιερών οστών του από τον ομώνυμο Ναό της ο πρώτος των εναγομένων ανέθεσε στον δεύτερο των εναγομένων - αγιογράφο και ο τελευταίος προέβη σε πλήρη επιζωγράφιση του προσώπου και των χεριών της Παναγίας, σε πλήρη επιζωγράφιση του προσώπου, των χεριών και των ποδιών του Χριστού, σε πλήρη επιζωγράφιση του προσώπου, των χεριών και των ποδιών του Χριστού, σε πλήρη επιζωγράφιση των ρούχων (στιχαρίου, χιτωνίου) του αρχαγγέλου Μιχαήλ, καθώς και σε πλήρη επιζωγράφιση χου προσώπου, ίων χεριών και όλων των τμημάτων των ρούχων (στιχαρίου, χιτωνίου) του αρχαγγέλου Γαβριήλ και σε επιζωγράφιση ενός μικρού τμήματος του οραρίου κάτω από το αριστερό χέρι του Αρχαγγέλου Γαβριήλ. Σύμφωνα με την προσκομιζόμενη μετ' επικλήσεως από τους διαδίκους από Ιανουαρίου του έτους 2013 μελέτη του συντηρητή αρχαιοτήτων και έργων τέχνης

α) Στις επιζωγραφισμένες περιοχές των απεικονίσεων της Παναγίας Και του Χριστού έχουν χρησιμοποιηθεί περισσότερες διαβαθμίσεις χρωμάτων αλλάζοντας την έκφραση κυρίως των μορφών, β) Στις επιζωγραφισμένες περιοχές της απεικόνισης του αρχαγγέλου Μιχαήλ οι επεμβάσεις που παρατηρήθηκαν είναι χρωματικές και κυρίως σχεδιαστικές, αφού είτε λόγω φθορών, είτε λόγω κάλυψης του παλαιότερου σχεδίου δεν υπήρχε δυνατότητα να αποκατασταθεί με ακρίβεια το αρχικό ζωγραφικό θέμα. Αυτό που παρατηρείται στις συγκριτικές φωτογραφίες είναι η μεγάλη διαφοροποίηση της πτυχολογίας καθώς και των φωτισμάτων και των σκιάσεων, Στο πρόσωπο και συνολικά στα σαρκώματα έχουν χρησιμοποιηθεί περισσότερες διαβαθμίσεις χρωμάτων αλλάζοντας την έκφραση της μορφής, γ) Στις επιζωγραφισμένες περιοχές της απεικόνισης του Αρχαγγέλου Γαβριήλ οι επεμβάσεις που παρατηρήθηκαν είναι χρωματικές και κυρίως σχεδιαστικές, αφού είτε λόγω φθορών, είτε λόγω κάλυψης του παλαιότερου σχεδίου δεν υπήρχε δυνατότητα να αποκατασταθεί ιφ ακρίβεια το αρχικό ζωγραφικό θέμα. Αυτό που παρατηρείται στις συγκριτικές φωτογραφίες είναι η μεγάλη διαφοροποίηση της πτυχολογίας καθώς και των φωτισμάτων και των σκιάσεων. Στο πρόσωπο και συνολικά στα σαρκώματα έχουν χρησιμοποιηθεί περισσότερες διαβαθμίσεις χρωμάτων αλλάζοντας την έκφραση της

μορφής. Επίσης, σύμφωνα με την ίδια ως άνω μελέτη, σε ολόκληρη την επιφάνεια έχει γίνει Χημικός καθαρισμός, καθώς και σε ολόκληρο το ναό, Χωρίς να παρατηρηθούν σημαντικές αλλοιώσεις της χρωματικής επιφάνειας. Για τις συμπληρώσεις των απωλειών ο αγιογράφος χρησιμοποίησε πλαστικά χρώματα, σκόνες αγιογραφίας με πρόσμιξη ακρυλικής ισχυρής κόλλας και ακρυλικά χρώματα, ενώ δεν χρησιμοποιήθηκε πουθενά βερνίκι. Η γενική χρήση των υλικών που περιέχουν ακρυλικά, σκόνες, πλαστικά και ισχυρή κόλλα δεν προτείνονται σε καμία επέμβαση συντήρησης, ενώ δεοντολογικά και τεχνικά κρίνονται ακατάλληλα, αφού είναι βέβαιο ότι σε περιπτώσεις αποκολλήσεων η επικάλυψη με τόσο ισχυρές κόλλες στο μέλλον θα συμπαρασύρει και την παλαιά ευαίσθητη περιοχή. Για τις συγκεκριμένες επεμβάσεις που έγιναν πέραν από το εύρος των επιζωγραφίσεων που δεν τεκμηριώνεται σχεδιαστικά ή φωτογραφικά ώστε να εξακριβώθει η αναγκαιότητα των επεμβάσεων, θα έπρεπε να έχει συνταχθεί τεχνική έκθεση που θα κάλυπτε και θα τεκμηρίωνε όλες τις επεμβάσεις. Η ενασχόληση με έργα αποκατάστασης είναι δραστηριότητα των Συντηρητών Έργων Τέχνης και μόνο αυτών που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Υπουργείου Πολιτισμού με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος. Η μεθοδολογία προσέγγισης οποιουδήποτε έργου επιβάλει την χρήση ειδικών υλικών, με τεχνικές που δεν περιορίζονται μόνο σε επιφανειακούς καθαρισμούς. Παράλληλα με τις εργασίες ο συντηρητής ενημερώνει το ημερολόγιο εργασιών και είναι υπεύθυνος για ότι σχετίζεται με τις επεμβάσεις του. Κατά τη διάρκεια των εργασιών θα έπρεπε να τηρηθούν όλες οι δεοντολογικές αρχές, που θα περιόριζαν τις επεμβάσεις στα σημεία των φθορών, με χρήση συμβατών υλικών και κυρίως που θα είναι πλήρως αντιστρεπτά και διατηρέοντα. Η χρήση ισχυρού ακρυλικού συνδυασμένο με πλαστικό ή ακρυλικό χρώμα είναι βέβαιο ότι στο μέλλον θα παρασύρει τις παλαιές περιοχές που δεν εμφανίζουν καλή πρόσφυση. Πιθανότατα η χρωματική επιφάνεια είχε ανάγκη στερεώσεων και συγκρατήσεων και όχι απλά καθαρισμό και στη συνέχεια επιζωγράφιση, γιατί έτσι καλύφθηκε το πρόβλημα χωρίς να αποκατασταθεί. Οι επεμβάσεις είναι αποκλειστικά αισθητικού χαρακτήρα. Και μπορούν να χαρακτηρισθούν ως εκτεταμένες εργασίες επιζωγράφισης και όχι ως εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης. Ο μάρτυρας

συντηρητής

έργων τέχνης και αρχαιολογικών ευρημάτων, υπ' αριθμ. 2727/06-11-2014 ένορκη βεβαίωση κατέθεσε ότι η αγιογραφία της Πλατυτέρας των Ουρανών Παναγίας που κοσμεί την κόγχη το Ιερού Βήματος του Ναού του

αγιογραφήθηκε το έτος 1995 από τον αγιογράφο και αρχικά απεικονιζόταν μόνο η Παναγία

βαστάζουσα τον Ιησού, περιβαλλόμενη από χρυσό κάμπο (φόντο), ο οποίος, όπως απαιτείται, είχε στιλβωθεί (γυαλίστηκε με εργαλείο από αχάτη) και επικαλύφθηκε με βερνίκι για λόγους προστασίας από τον αγιογράφο της. Ότι ο ως άνω αγιογράφος, κατόπιν της ανατεθείσας σ' αυτόν εντολής, προχώρησε στην προσθήκη - αγιογράφηση των μορφών των αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ εκατέρωθεν της Παναγίας, αγιογραφώντας αυτούς επί του υποστρώματος του χρυσού κάμπου που περιστοίχιζε μέχρι τότε τη μορφή της Παναγίας, επειδή όμως ο χρυσός φόντος επί του οποίου εργάστηκε ο αγιογράφος ήταν στιλβωμένος προκειμένου να γυαλίζει, ήταν μαθηματικά βέβαιο ότι τα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταγενέστερη αγιογράφηση των αγγέλων θα "έφευγαν" με τον καιρό, διότι δεν "πατούσαν" σε επιφάνεια τριβής, ήτοι δεν είχε προηγηθεί η απαιτούμενη επεξεργασία της επιφάνειας ώστε να "πιάσουν" τα χρώματα. Ότι για τους παραπάνω λόγους η απώλεια χρωστικού χρώματος που εμφανίστηκε στην επίδικη αγιογραφία το έτος 2011 ήταν αναμενόμενη και απόλυτα δικαιολογημένη. Σύμφωνα με την προσκομιζόμενη μετ' επικλήσεως από τους εναγομένους από 31-10-2014 τεχνική έκθεση του αρχιτέκτονα μηχανικού -

ναοδόμου, μετά την επιζωγράφιση από τον των δύο

αρχαγγέλων ένθεν και ένθεν της Πλατυτέρας επί του υπάρχοντος χρυσού φόντου, κατά το έτος 1997, οι εργασίες αποπερατώσεως του ναού συνεχίστηκαν με την δαπεδόστρωση, την κατασκευή και τοποθέτηση το μαρμαρόγλυπτου τέμπλου και του άμβωνα του δεσποτικού θρόνου, με αποτέλεσμα να στηθούν σκαλωσιές στην κόγχη του Ιερού Βήματος για τον απαραίτητο καθαρισμό των αγιογραφήσεων, καθώς διαπιστώθηκαν μικρές αλλοιώσεις σε διάφορη σημεία αυτών. Ότι όλα τα ανωτέρω γίνονταν με τη μέριμνα και με ευθύνη του

ο οποίος είχε φροντίσει να

ενημερώσει τον μητροπολίτη και το εκκλησιαστικό συμβούλιο του ναού ότι είναι ενδεχόμενο κατά την εκτέλεση του εν λόγω καθαρισμού να προκληθούν στο μέλλον ξεφλουδίσματα – αποκολλήσεις στην Πλατυτέρα.

Ότι οι αποκολλήσεις - ξεφλουδίσματα στην Πλατυτέρα θα επανέρχονται συχνά - πικνά κατά περιόδους, διότι δεν προετοιμάστηκε κατάλληλα από τον η δυνατότητα προσθήκης των δύο αρχαγγέλων στο χρυσό φόντο της Πλατυτέρας, Για την επιζωγράφιση των δύο αρχαγγέλων επί του χρυσού φόντου της Πλατυτέρας κατέθεσε και ο μάρτυρας ανταπόδειξης, πολιτικός μηχανικός, τεχνικός σύμβουλος του προϊσταμένου του πρώτου εναγομένου, καταθέτοντας ότι αυτή ήταν η αιτία που παρουσιάστηκαν κατά το έτος 2011 αλλοιώσεις στην εν λόγω τοιχογραφία. Ο μάρτυρας απόδειξης κατέθεσε συνταξιούχος αγιογράφος και συνεργάτης του ότι δεν γίνεται επάνω στο χρυσό να γίνει καινούρια αγιογραφία. Ότι γίνεται το σκίτσο και περνάνε ένα αστάρι ανθυγρό, οπότε ο χρυσός εξαφανίζεται. Από το σύνολο των ίδιων ως άνω αποδεικτικών στοιχείων, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν αποδείχθηκε η αναγκαιότητα των επεμβάσεων που έλαβαν χώρα κατά το Σεπτέμβριο του έτους 2011 στο ως άνω πρωτότυπο έργο του και μάλιστα σε τόσο μεγάλο εύρος, με την πλήρη επιζωγράφιση από τον δεύτερο των εναγομένων, μετά από ανάθεση των νομίμων εκπροσώπων του πρώτου των εναγομένων, του προσώπου και των χεριών της Παναγίας, του προσώπου, των χεριών και των ποδιών του Χριστού, του προσώπου, των χεριών και όλων των τμημάτων των ρούχων (στιχαρίου, χιτωνίου) του αρχαγγέλου Μιχαήλ, του προσώπου, των χεριών και όλων των τμημάτων των ρούχων (στιχαρίου, χιτωνίου) του αρχαγγέλου Γαβριήλ και ενός μικρού τμήματος του οραρίου κάτω από το αριστερό χέρι του Αρχαγγέλου Γαβριήλ. Το Δικαστήριο δεν είναι δυνατόν να οδηγηθεί σε διαφορετικό συμπέρασμα λαμβάνοντας υπόψη τον ισχυρισμό των εναγομένων ότι η μεταγενέστερη αγιογράφηση από τον των δύο αρχαγγέλων εκατέρωθεν της Πλατυτέρας βαστάζουσας των Ιησού επί του ήδη υπάρχοντος στιλβωμένου με προστατευτικό βερνίκι χρυσού φόντου επέφερε με την πάροδο του χρόνου απολεπίσεις και αποφλοιώσεις του χρωματικού στρώματος του εν λόγω έργου, σημειακές αλλά και ενίστε εκτεταμένες, που κατέστησαν αναγκαία την επιζωγράφιση, καθώς από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε αφενός η αναγκαιότητα επιζωγράφησης των μορφών των δύο αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ σε τόσο μεγάλο εύρος, αφετέρου η αναγκαιότητα πλήρους επιζωγράφησης

του προσώπου και των χεριών της Παναγίας, καθώς και του προσώπου, των χεριών και των ποδιών του Χριστού δεδομένου ότι δεν προέκυψαν φθορές τους. Αποδείχθηκε περαιτέρω ότι με τις ως άνω επιζωγραφίσεις των μορφών στο πρωτότυπο έργο του επήλθε τροποποίησή του, με την αλλαγή κυρίως της έκφρασης των απεικονιζόμενων μορφών, αλλά και όλου του ύφους της αρχικής αγιογράφησης, από υπαιτιότητα των εναγομένων. Η υπαιτιότητα σε βαθμό αμέλειας των εναγομένων συνίσταται στο ότι όφειλαν και μπορούσαν να περιορίσουν τις επεμβάσεις για τη συντήρηση και αποκατάστασή του πρωτότυπου έργου στο απολύτως αναγκαίο μέτρο, ήτοι μόνο στα σημεία που αυτές ήταν απαραίτητες λόγω φθορών και όχι σε τόσο μεγάλη έκταση, προβαίνοντας σε εκτεταμένες εργασίες επιζωγράφισής του και τροποποιώντας τελικά την αρχική μορφή του. Περαιτέρω, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ενάγοντες συναίνεσαν στις ως άνω ενέργειες, από το ότι ο πρώτος των εναγομένων κατά το έτος 2011 και πριν αναθέσει στον δεύτερο των εναγομένων να προβεί στις ως άνω επεμβάσεις είχε προηγουμένως απευθυνθεί προς τον δεύτερο των εναγόντων, υιό του και αγιογράφο, ζητώντας του την αποκατάσταση των φθορών του έργου. Με βάση όσα εκτέθηκαν, είναι αναγνωριστέο το ηθικό δικαιώμα της πνευματικής ιδιοκτησίας των εναγόντων επί του έργου της αγιογραφίας που αναταριστά την Πλατυτέρα των Ουρανών στην κόγχη του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού του Αγίου Παύλου στην Κάτω Πόλη της Θεσσαλονίκης.

Πρέπει δε οι εναγόμενοι να υποχρεωθούν να παραλείπουν κάθε προσβολή του ως άνω δικαιώματος στο μέλλον, με απειλή σε βάρος εκάστου εξ αυτών χρηματικής ποινής 2.000,00 Ευρώ υπέρ των εναγόντων για κάθε παραβίαση της ανωτέρω διατάξεως και να καταβάλλουν στο καθένα χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής τους βλάβης. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλούμενη απόφασή του έκρινε ομοίως και με τις ίδιες αιτιολογίες δέχθηκε ότι δεν αποδείχθηκε η αναγκαιότητα των επεμβάσεων που έλαβαν χώρα κατά το Σεπτέμβριο του έτους 2011 στο ως άνω πρωτότυπο έργο του

και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ότι οι ενάγοντες συναίνεσαν στις ως άνω ενέργειες επιζωγράφισης, έκαμε εν μέρει δεκτή την αγωγή και υποχρέωσε τους εναγόμενους να παραλείπουν κάθε προσβολή του ως άνω δικαιώματος στο μέλλον, με απειλή σε βάρος

εκάστου εξ αυτών χρηματικής ποινής 2.000,00 ευρώ υπέρ των εναγόντων για κάθε παραβίαση της ανωτέρω διάταξης και να καταβάλουν στο καθένα χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής τους βλάβης, ορθά ερμήνευσε και εφήρμοσε το νόμο και εκτίμησε τις αποδείξεις, οι δε περί του αντιθέτου ισχυρισμοί των εναγομένων, οι οποίοι προβάλλονται με τους σχετικούς τρεις πρώτους λόγους της ανωτέρω (δευτέρας) εφέσεώς των, κατά τους οποίους η εκκαλούμενη απόφαση από εσφαλμένη απόφαση από εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων και των εγγράφων της δικογραφίας και μη ορθή ερμηνεία του νόμου δέχθηκε ότι, δεν αποδείχθηκε η αναγκαιότητα των επεμβάσεων που έλαβαν χώρα κατά το Σεπτέμβριο του 2011 στο ως άνω πρωτότυπο έργο του αποδείχτηκε δε η υπαιτιότητα αυτών (εναγομένων) σε βαθμό αμέλειας, δεν αποδείχθηκε, σε καμία περίπτωση και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συναίνεσαν (οι ενάγοντες) στις παραπάνω ενέργειες, είναι απορριπτέοι ως ουσιαστικά αβάσιμοι, όπως και οι σχετικοί αυτοί λόγοι της εφέσεως, καθόσον η εκκαλουμένη απόφαση είναι πλήρως αιτιολογημένη διαλαβούσα την απαιτούμενη αιτιολογία, που ανταποκρίνεται στο πραγματικό των προδιαληφθεισών ουσιαστικού δικαίου διατάξεων (ΑΠ 1078/2015 ΝοΒ 64.564), συνεκτιμήσασα όλα τα προσκομισθέντα στο δικαστήριο έγγραφα, χωρίς να έχει υποχρέωση να κάμει ειδική μνεία, και χωριστή αξιολόγηση καθενός από τα αποδεικτικά μέσα (ΑΠ 49/2015 ΕφΑΔ 2015.553, ΑΠ346/2014 ΕΕργΔ 2014.1274, ΑΠ 87/2013 ΝοΒ 61.1522). Ελλείψεις δε αναγόμενες μόνο στην ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα ως προς την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος, αν αυτό διατυπώνεται σαφώς, δεν συνιστούν ανεπαρκείς αιτιολογίες (ΟΛΑΠ 861/1984). Δηλαδή, μόνο το ότι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς, και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε (ΑΠ 446/2012 ΝοΒ 60.1959). Το Δικαστήριο κρίνει ελεύθερα τα αποδεικτικά μέσα και αποφασίζει κατά συνείδηση αν οι ισχυρισμοί είναι αληθινοί (ΑΠ 576/2003 Ελληνη 2004.723), η αξιοπιστία δε των μαρτύρων και η εκτίμηση των όσων αυτοί καταθέτουν ανήκει στην κυριαρχική και ανέλεγκτη εξουσία του Δικαστηρίου της ουσίας, το οποίο εκτιμώντας τις αποδείξεις, μπορεί να αποδώσει στις καταθέσεις κάποιων μαρτύρων μεγαλύτερη βαρύτητα και αξιοπιστία από τις καταθέσεις άλλων μαρτύρων (ΑΠ 759/2008, ΑΠ 1025/2007, Εφθεσ

202/2011 Αρμ 2011.1346), τα επιχειρήματα δε του δικαστηρίου, που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και ως εκ τούτου δεν αποτελούν αιτιολογία της απόφασης, ώστε να επιδέχεται αυτή μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια (ΑΠ 1007/2010 δημ ΝΟΜΟΣ).

Κατ'ακολουθίαν όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω, αποδείχθηκε ότι λόγω της ως άνω παράνομης και υπαίτιας προσβολής του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας των εναγόντων επί του έργου, ως εξ αδιαθέτου κληρονόμων του αρχικού δημιουργού του Βίκτωρα Στούπκα, υπέστησαν αυτοί ηθική βλάβη, για την αποκατάσταση της οποίας δικαιούνται χρηματική ικανοποίηση, η οποία ανέρχεται στο ποσό των 2.000,00 ευρώ για καθένα από αυτούς, το οποίο κρίνεται εύλογο λαμβανομένων υπόψη του βαθμού υπαιτιότητας των εναγομένων, του μεγέθους της προσβολής του δικαιώματος των εναγόντων και της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης των διαδίκων, το οποίο δεν υποβαθμίζει την απαξία της πράξεως, αλλά ούτε και οδηγεί σε εξουθένωση των εναγομένων, τηρουμένων των αναλογιών. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που με την εκκαλούμενη απόφαση του, που, για την παραπάνω αιτία, επεδίκασε σε καθένα των εναγόντων το ποσό των 5.000,00 ευρώ, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφήρμοσε το νόμο και εκτίμησε τις αποδείξεις, όπως βάσιμα υποστηρίζουν οι εναγόμενοι με το σχετικό τέταρτο λόγο της εφέσεως των ο οποίος πρέπει να γίνει δεκτός ως ουσία βάσιμος, να εξαφανισθεί, στο σύνολό της η εκκαλούμενη υπ' αριθ 11119/2016 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, για τις ανάγκες της εκτέλεσης, να κρατηθεί η υπόθεση και να δικασθεί από το παρόν Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο κατ' ουσίαν (αρθ. 535 παρ.1 ΚΠολΔ) η αγωγή, να γίνει εν μέρει δεκτή αυτή (αγωγή), ως ουσία βάσιμη, να αναγνωρισθεί το ηθικό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας των εναγόντων επί του έργου της αγιογραφίας που αναπαριστά την Πλατυτέρα των Ουρανών στην κόγχη του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού του Αγίου

να υποχρεωθεύνει εναγόμενοι

να παραλείπουν κάθε προσβολή του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας των εναγόντων επί του έργου της αγιογραφίας που αναπαριστά την Πλατυτέρα των Ουρανών στην κόγχη του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού του Αγίου στο μέλλον, να

απειλείθει σε βάρος εκάστου των εναγομένων χρηματική ποινή 2.000,00 ευρώ υπέρ των εναγόντων για κάθε παραβίαση της αμέσως ανωτέρω διατάξεως, και να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι, ευθυνόμενοι εις ολόκληρον, να καταβάλλουν σε καθένα εκ των εναγόντων το ποσό των 2.000,00 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της αγωγής και μέχρι την εξόφληση. Τα δικαστικά έξοδα των εναγόντων και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας βαρύνουν τους εναγόμενους, επειδή ηπτώνται, κατά την έκταση όμως της ήττας των (αρθρ. 178, 183 παρ.2 ΚΠολΔ), κατόπιν του σχετικού αιτήματος (αρθ. 191 παρ.2 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται στο διατακτικό, πρέπει δε να διαταχθεί η επιστροφή του παραβόλου της εφέσεως στους καταθέσαντας, κατ'άρθρο 495 παρ. 4 ΚΠολΔ. Οι ενάγοντες με τη συνεκδικαζόμενη έφεσή των ισχυρίζονται ότι η εκκαλούμενη, κατ'εσφαλμένη εφαρμογή και ερμηνεία του νόμου και ιδία του άρθρου 25 παρ.1 εδ γ'του Συντάγματος, του άρθρου 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 65 παρ.1 και 2 Ν 2121/1993 και 932 ΑΚ, επεδίκασε ποσόν αποζημίωσης, σε αυτούς, για ηθική τους βλάβη που δεν είναι ανάλογο του μεγέθους της προσβολής του δικαιώματος των, της οικονομικής και κοινωνικής των κατάστασης και του βαθμού της υπαιτιότητας των αντιδίκων των. Οι ισχυρισμοί των εναγόντων που προβάλλονται με την έφεση των, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, στο νομικό και το πραγματικό μέρος της παρούσας, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, όπως και η έφεση των εναγόντων. Απορριπτόμενης δε της εφέσεως των, πρέπει οι εκκαλούντες, λόγω της ήττας των στη δίκη αυτή (αρθρ. 176, 183 ΚΠολΔ), σύμφωνα με το σχετικό αίτημα των εφεσίβλητων (αρθρ. 191 παρ. 2 ΚΠολΔ), να καταδικασθούν στη δικαστική δαπάνη των τελευταίων, του παρόντος δευτέρου βαθμού δικαιοδοσίας, να διαταχθεί δε η εισαγωγή του παραβόλου της εφέσεως, κατ'άρθρο 495 παρ.4 ΚΠολΔ, στο δημόσιο ταμείο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων τις από 13-4-2017 (αρ. εκθ. καταθ. 1561/123-4-2017) και 10-4-2017 (αρ. εκθ καταθ. 1552/12-4-2017) εφέσεις, κατά της υπ'αριθ. 11119/2016 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

ΔΕΧΗΤΑΙ από τυπική άποψη και

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ κατ'ουσία την από 13-4-2017 (αρ. εκθ. καταθ. 1561/123-4-2017) έφεση.

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ την εισαγωγή του κατατεθέντος στη γραμματεία του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου ηλεκτρονικού παραβόλου με αριθ. 8299364/ΔΟΥ Α' Θεσσαλονίκης /13-4-2017, στο δημόσιο ταμείο.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τους εκκαλούντες, στη δικαστική δαπάνη των εφεσιβλήτων, του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, την οποία ορίζει στο ποσό των εξακοσίων (600,00) ευρώ.

ΔΕΧΕΤΑΙ από τυπική και ουσιαστική άποψη την από 10-4-2017 (αρ. εκθ καταθ. 1552/12-4-2017) έφεση.

ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΙ την εκκαλούμενη υπ' αριθ. 11119/2016 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης

ΚΡΑΤΕΙ την υπόθεση και δικάζει την από 1-7-2013 (αρ. εκθ. καταθ. 17678/8-7-2013) αγωγή.

ΔΕΧΕΤΑΙ εν μέρει την αγωγή.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ το ηθικό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας των εναγόντων επί του έργου της αγιογραφίας που αναπαριστά την Πλατυτέρα των Ουρανών στην κόγχη του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού του Αγίου

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ τους εναγομένους να παραλείπουν κάθε προσβολή του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας των εναγόντων επί του έργου της αγιογραφίας που αναπαριστά την Πλατυτέρα των Ουρανών στην κόγχη του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού του Αγίου στο μέλλον.

ΑΠΕΙΛΕΙ σε βάρος εκάστου των εναγομένων χρηματική ποινή δύο χιλιάδων (2.000,00) ευρώ υπέρ των εναγόντων για κάθε παραβίαση της αμέσως ανωτέρω διατάξεως.

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ τους εναγομένους, ευθυνόμενους εις ολόκληρον, να καταβάλουν σε καθέναν εκ των εναγόντων το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000,00) ευρώ με το νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της ανωνής και μέχοι την εξόφληση.

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ την επιστροφή του κατατεθέντος στη γραμματεία του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου ηλεκτρονικού παραβόλου με αριθ. 12987717195706120040 στους καταθέσαντας.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τους εναγόμενους σε μέρος των δικαστικών εξόδων των εναγόντων και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, τα οποία προσδιορίζει στο ποσό των εξακοσίων (600,00) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε, και δημοσιεύθηκε στο ακροατήριο του παρόντος Δικαστηρίου, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση του στη στις 10 Ιανουαρίου 2018, απόντων των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, με παρούσα τη Γραμματέα.

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

